

2. У роботі з усім класом слід віддавати перевагу рольовим, інформаційним, творчим проектам — ці види діяльності завжди цікавили молодших школярів.

3. Для пошукової діяльності бажано спочатку залучати дітей з підвищеною навчальною мотивацією — їхні дослідження можуть зацікавити інших учнів.

4. У ролі перших проектів у початковій школі варто обрати групові. Це надасть можливість диференційовано розподілити проектне завдання: після здійснення проекту кожна дитина вважатиме себе здатною брати участь у його виконанні.

5. Значну увагу необхідно приділяти презентації проектів: запрошувати на неї батьків, учнів інших класів.

6. Учитель на початку проектування повинен підвести учнів до вибору теми.

7. Теми учнівських проектів мають бути різноманітними, їх не слід регламентувати та виділяти більш значущі.

8. Робота над проектами у початкових класах не повинна бути вимушеною, учні мають працювати добровільно.

Найбільш доступними для виконання можуть бути творчі проекти, в основі яких немає детально опрацьованої структури спільної діяльності учасників, оскільки вона розвивається підпорядковуючись кінцевому результату або інтересам учасників.

Основні завдання проектної технології в початковій школі на сучасному етапі: формування навичок самостійної діяльності, застосування знань у нестандартних ситуаціях; формування в учнів комунікативних умінь та навичок; формування навичок науково-дослідної роботи.

Залучення учнів до проектної діяльності передусім спрямовані на: досягнення конкретних цілей; формування ключових компетентностей; формування предметних та дослідницьких умінь.

Отже, метод проектів стимулює учнів вирішувати проблеми, які потребують певних знань, розвиває критичне мислення; формує навички роботи з інформацією (учні добирають потрібну інформацію, аналізують її, систематизують); допомагає вирішувати пізнавальні і творчі завдання у співпраці, де діти виконують різноманітні ролі.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. / С. Гончаренко. – Вид. 2-е, доп. I випр. – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 552 с.
2. Коберник О. М. Проектна технологія: теорія, історія, практика: [монографія] / О. М. Коберник. – Умань: ПП Жовтий О. О., 2012. – 229 с.

УДК 373.3.09.011.3-051:37.011.3

ШЕСТАК А. Ю.,
БРИЖАК Н. Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Процеси перебудови в Україні зумовила нові тенденції в розвитку освіти, з'явилася нагальна потреба суспільства у творчих, діяльних, обдарованих, інтелектуально, творчо і духовно розвинених громадян. Тому одним із

пріоритетних завдань сучасних закладів освіти є створення умов, які здатні забезпечити виявлення і розвиток обдарованих дітей, реалізацію їх потенційних можливостей. В Україні прийнято цілий ряд законів і програм (зокрема Закон України «Про освіту», Державна цільова програма «Вчитель», Національна програма «Діти України» та інші), які безпосередньо спрямовані на створення відповідних умов для виховання творчої, діяльної, обдарованої, інтелектуально й духовно розвиненої особистості. Проблеми, пов'язані з розвитком в учнів молодших класів творчих здібностей та обдарувань розглядали О. Баранов, Д. Богоявленська, М. Бучін, І. Вільга, Ю. Гільбух, С. Заброцька, О. Загребельна, Р. Науменко, В. Клименко, М. Лисина та ін.

Так, в «Українському педагогічному словнику» С. Гончаренка вказується, що обдарованість – це індивідуальна потенційна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній галузі діяльності [1, с. 235–236].

На думку вітчизняного психолога О. Кульчицької, обдарованість – це поєднання високого рівня інтелекту, творчих здібностей, мотиваційного компонента [4, с. 18]. Таким чином, нахили до обдарувань можна розглядати як комплекс властивостей та якостей особистості, що дають змогу здійснювати пошук, використовуючи нестандартні засоби, розв'язувати інтелектуальні проблеми з установкою на відкриття нового чи невідомого.

Провідна роль у формуванні особистості учня належить вчителю, передусім – вчителю початкових класів, адже саме він закладає фундаментальні основи духовності, освіченості, культури та життєвого досвіду дитини. Йому належить узагальнити і збагатити досвід учнів як усю сукупність чуттєвих сприймань, основу їхніх знань про навколишній світ [2, с. 46].

В. Сухомлинський писав, що кожна дитина йде до школи з вогником у душі, а завдання педагога цей вогник підтримати, щоб він не згас. Тому, головною метою діяльності закладу освіти є створення сприятливих умов для максимального розкриття обдарованості та реалізації творчих нахилів дітей, а саме: проведення навчальних занять з використанням елементів інтерактивного навчання та комп'ютерної техніки, творчих, тематичних, індивідуальних завдань, спрямованих на розширення та поглиблення знань; розроблення та використання домашніх диференційованих завдань творчого характеру; організація поглибленого вивчення предметів (державна та іноземна мови); проведення індивідуальних занять з метою систематичної підготовки учнів до участі в інтелектуальних конкурсах, турнірах, олімпіадах; залучення дітей до виховних позаурочних занять творчого спрямування.

Обдаровану дитину іноді порівнюють з «губкою», що поглинає різноманітну інформацію та відчуття, тому навчання таких дітей повинно здійснюватися на основі принципів диференціації та індивідуалізації (за допомогою виділення груп учнів залежно від виду їх обдарованості, організації індивідуального навчального плану, навчання за індивідуальними програмами з окремих навчальних предметів і т.п.).

Робота з обдарованими дітьми повинна передбачати використання таких форм і методів навчальної діяльності, які б спонукали учнів до активної самостійної

діяльності та пошуково-дослідницької діяльності, стимулювали розвиток здібностей молодших школярів. Серед них можна виділити методи творчого характеру – проблемні, пошукові, евристичні, дослідницькі, проектні – в поєднанні з методами фронтальної, індивідуальної та групової роботи, індуктивні та дедуктивні методи, самостійну роботу з використанням дослідницьких, експериментальних та пошукових методів, застосування різноманітних розвиваючих і творчих вправ та завдань, методів і прийомів інтерактивного навчання («Ажурна пилка», «Мозкова атака», «Мікрофон», «Навчаючи – вчуся», «Незакінчені речення», «Дерево рішень», «Акваріум», «Карусель»), розвивальних ігор («Назви узагальнюючим словом», «Четвертий – зайвий», «Знайди істотне», «Проведи аналогію», «Зроби логічний висновок», «Анаграма», «Відгадай, або Знайди омоніми», «Упізнай тварину за описом: відгадай загадку, ребус, шараду», «Розв’яжи логічну задачу», «Знайди помилку», «Знайди відповіді на тест», «Танцювальна абетка», «Актори і критики», «Літературний суд», «Інтерактивний міні-театр»), рольових та інтелектуальних ігор («Літературний розумник», «Містер та міс Ерудит», «Що? Де? Коли?»), «Так чи ні», «Поле чудес», «Дотепник», «Колесо фортуни», «Найрозумніший», «Еврика» та ін.), брейн-рингів («Подорож по Україні», «Що тобі відомо про Кобзаря?»), проведення олімпіад, інтелектуально-розважальних конкурсів, турнірів, конкурсів талантів, організація роботи творчих груп, круглих столів тощо [3, с. 69].

Таким чином, щоб сприяти розвитку обдарованих дітей, освітній процес має бути насичений творчою діяльністю, що забезпечувала б цілковите задоволення їхніх потреб, надавала б максимальну свободу для творчого саморозвитку, пробуджувала прагнення досягти успіху.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
2. Брижак Н. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями як складова його професійної компетентності / Н. Ю. Брижак *Problemy nowoczesnej edukacji Tom VI / Pod red. E. Sadowskiej, M. Dasala, «Dylematy Współczesnej Edukacji»* м. Ченстохова. Польща. 2016. – Pages 45-51.
3. Ілійчук Л. Особливості роботи школи з обдарованими дітьми / Л. Ілійчук // Гірська школа Українських Карпат. – 2013. – № 8-9. – С. 67 – 70. – Режим доступу: <http://lib.pu.if.ua/files/Visniki/gsh8-9.pdf>
4. Кульчицька О. І. Обдарованість: природа і суть / О. І. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 17 – 24.

УДК 371.1.064.2.

ШЕСТАК А.Ю.,
МОЛНАР Т.І.

Мукачівський державний університет, Україна

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГА

Сучасне суспільство характеризується мінливістю, динамічністю, насиченістю інформації, інтенсифікацією комунікації, мобільністю тощо. Визначальною

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>